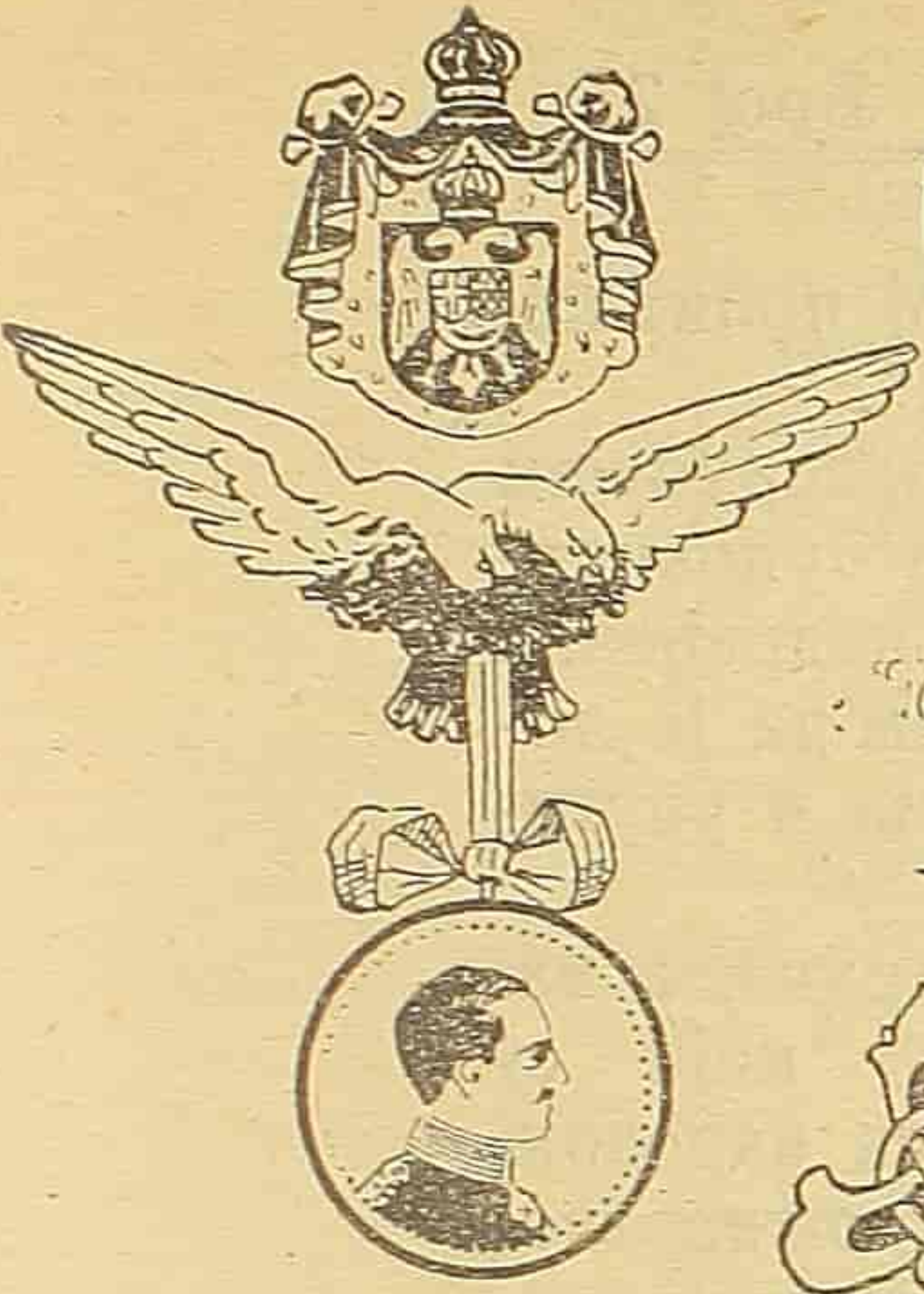
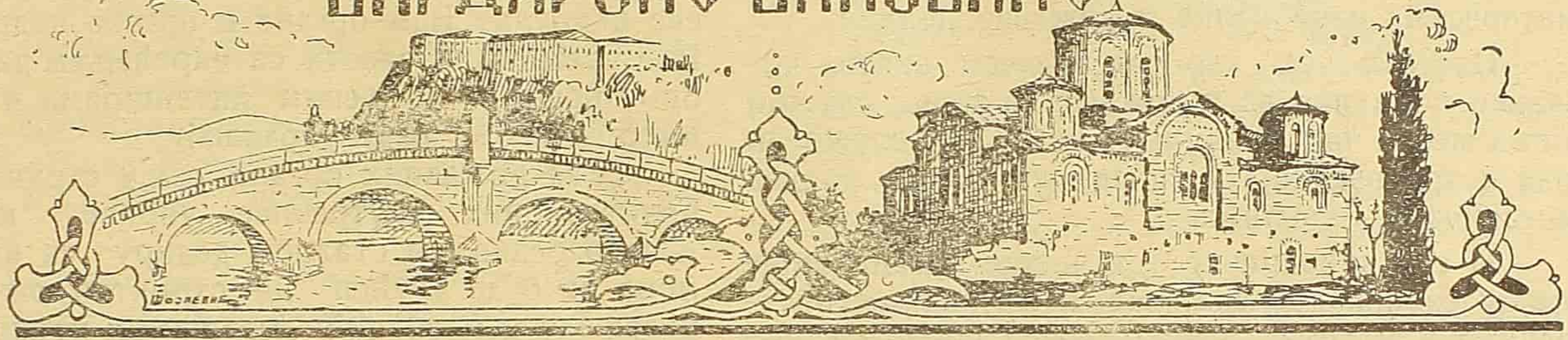

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ

ВАРДАРСКЕ БАНОВИНЕ

4. ОКТОБРА 1930. ГОД.
СУБОТА

БРОЈ 2 ДИНАРА

ГОДИНА I. Број 27.
СКОПЈЕ

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ излазе један пут недељно. Годишња претплата је 80, а за иностранство 140 динара. Огласи се примају по утврђеној тарифи. Рукописи, огласи и претплата се шаљу на адресу Банске Управе за Уредништво Службеног Листа.

Декларација Краљевске Владе од 4. јула 1930. године

„Краљевска влада на својој седници од 4. јула усвојила је и обзнанила следећу декларацију:

Државни и национални програм одређен је у новоме режиму са два историјска чина Њ. В. Краља, који су основа државног и националног живота и развоја Краљевине Југославије и то:

1) Манифест од 6. јануара 1929 г.

који се мора узети у целости: и по мотивима и по тежњама. Ни један део манифеста не може се применити а да се други може изоставити. Њиме је изречена последња реч о старом систему управе: Старо се не може и неће; траже се нове методе и крче нови путеви.

2) Закон од 3. октобра 1929 год.

Етнички и етички смисао нашег историјског и националног развоја дефинитивно је одређен именом Краљевине, које је одушевљено прихваћено од свеколиког нашег народа.

Административна подела Краљевине на бановине прекинула је за увек историјске границе, те сметње националном формирању и развоју, и створила бановине, снажне и за живот способне управне и привредне јединице.

Овим законом постављено је апсолутно начело: *Један народ и једно национално осећање*. Поштовање племенских имена и традиција свима је узвишено, али има увек служити развијању националне синтезе и јединства. Племенске заставе имају са пијететом припасти прошлости, јер национална будућност хоће само југословенску националну тробојку.

На основи ова два чина и позната историјска изјава Њ. В. Краља, које стоје у идејној органској вези са њима, заповедно произлазе следећи за-

кључци и директиве у раду Краљевске владе, који рад мора бити потпуно одређен и хомоген у схватању појединих главних питања, и чврст и сигуран у консеквентном спровођењу Владине политике и акције.

Основно начело данашњег режима искључује политичке партије, њихово претставништво и учешће у државној управи, јер је неоторива чињеница да је познати рад политичких партија био довео у питање не само животне, привредно економске интересе државе и народа, као и сваког појединца, већ је најозбиљније загрозио државном и народном јединству. Таквим радом политичке партије су изгубиле право на постојање. Оне више не постоје и оне се у староме своме виду никад више не могу повратити.

Претседник Краљевске владе обједињује рад свих Министара и стара се о систематском извршењу државног програма. Његово је право и дужност настојати да сви Министри управљају својим ресорима по већ одређеним упутствима и општем међусобном складу.

Његово Величанство Краљ по свом нахођењу и поверењу именује Министре као шефове појединих грана државне управе. Они улазе у Владу као појединци а не као партијски људи или претставници ма какве племенске, верске или политичке групе. Министри управљају својим ресорима и извршују постављене им задатке руководећи се искључиво интересима националне и државне целине имајући у виду да Закон мора бити једнак за све и да интереси, појединаца, покрајина и племена имају се потчинити интересима целине. У том циљу они су дужни старати се, да њима потчињени државни органи, у службеном раду као и у приватном животу ничим се не огреше о своју јавну функцију, као и ни о дужност да искрено и предано буду ваздан у служби југословенске мисли државног уређења и данашњег поретка,

Мора се тежити рационализирању и упрошћавању администрације путем деконцентрације и особите пажње при избору и унапређивању чиновништва, које мора бити потпуно одано интересима националне и државне целине.

Поставља се као категоричан захтев државне политике да у државној и јавној служби нема места чиновнику и часнику, чији службени рад и држање није у складу са свима напред истакнутим начелима.

И све чиновничке сталешке организације имају саобразити свој рад националним интересима и носити југословенско обележје

Вероисповест чиновника не може бити сметња за његово наименовање и функцију широм целе Краљевине.

Административна подела на девет бановина дефинитивна је и њихова администрација има до потпуности да се изводи и развија, да би се оне што брже и јаче оспособиле као управне и привредне јединице.

Сходно постављеним начелима од састава банских већа и већника очекује се и тражи да буду искрени и одани помагачи југословенске националне и државне политике и Бановини поред вршења одређене им дужности.

Док садашњи систем управе у општинама буде још трајао неопходно је потребно извршити ревизију рада и личног састава свију општинских управа, да би боље одговориле народним потребама и општој државној политици, као и ради припреме за модеран и целисходан систем општинске управе.

Од основне школе до универзитета настава мора бити извођена строго у југословенском националном духу и са култом омладине за националну историју и културу, и њеном дубоком вером у напредну будућност Југославије. Наставно особље мора у потпуности одговарати по својим особинама и квалификацијама овим постављеним задатцима.

Законом од 6 децембра 1929 године створен је Соко Краљевине Југославије, који својим *интегралним* националним карактером има да покрије све сличне дотадашње племенске и верске организације. Развијањем Сокола у широј маси народној, где он има и своју културну просветну мисију постаје део програма државне политике која се без застоја има спровести.

Држава је дужна омогућити признатим вероисповестима пуну моралну мисију, самостални развитак и равноправност, да би оне одговориле својим високим задатцима и по дужности се одазвале поверењем и искреном сарадњом и националном животу државе, чувајући се увек политичке акције и интересовања ма у ком виду.

Свака културна, хумана и привредна акција, у колико није у државним рукама, наићиће у свакој прилици на помоћ од стране

државе, ако није противна државној политици и југословенској националној мисли“.

Достављајући Вам предње, препоручујем Вам, да са текстом ове декларације упознате све подручне Вам органе и органе подређених Вам установа и завода са наређењем да је добро проуче и по њеним интенцијама и упутима се у своје раду управљају.

„Рад државних органа свију струка, а нарочито оних унутрашње управе, који су у непосредном и сталном додиру са народом, мора да буде упућен на стриктно оживотворавање у декларацији истакнутих принципа, — у првом реду на снажење и заштиту идејв државног и народног јединства.

Радећи у овом правцу и извршујући мисионарску улогу која им је поверена, како у службеном раду тако и у приватном животу, они се морају старати да њихов рад буде непристрасан, законски и енергичан, те да таквим својим радом покаже народу његову једнакост пред законима и улију му поверење у данашње државно уређење, поредак и велику југословенску мисао који ће му једино помоћи да дође до потребне духовне и материјалне културе и обезбедити мир и сигурност, те да у њима ужива плодове огромних напора и припрема за велика дела будућности“.

1. Бр. 2048/30

23. септембра 1930. год.

Скопље

Бан
Вардарске Бановине,
Жив. А. Лавић, с. р.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Уредба о Бановинским болницама

На основу § 15. закона о болницама, а по саслушању Банског Санитетског савета

ПРОПИСУЈЕМ

ову Уредбу о броју и врсти одељења у бановинским болницама Вардарске Бановине

- Битољ:** 106 сто шест постеља; а) унутрашње одељење: 60 постеља, б) одсек за хирургију и гинекологију са 46 постеља.
- Врање:** (56) педесет и шест постеља; опште одељење 56 постеља.
- Велес:** (71) седамдесет и једна постеља; опште одељење са 71 постељом.
- Власотинце:** (36) тридесет и шест постеља; опште одељење са 36 постеља.
- Гњилане:** 25 постеља (двадесет и пет); опште одељење са 55 постеља.
- Ђевђелија:** (40) четрдесет постеља; опште одељење са 40 постеља.

7. **Кавадар:** (20) двадесет постеља; опште одељење са 20 постеља;

8. **Лесковац:** (61) шездесет и једна постеља. Опште одељење са 61 постељом;

9. **Лебане:** (20) двадесет постеља; опште одељење са 20 постеља;

10. **Охрид:** (60) шездесет постеља; опште одељење са 60 постеља;

11. **Приштина:** (44) четрдесет и четири постељ; опште одељење са 44 постеље,

12. **Призрен:** (162) сто шездесет и две постеље;

а) унутрашње одељење 60 постеља;

б) хируршко одељење 60 постеља

в) одсек за кожно-венеричне болести 42 постеље.

13. **Прилеп:** (36) тридесет и шест постеља; опште одељење са 36 постеља;

14. **Тетово:** (25) двадесет и пет постеља; опште одељење са 25 постеља;

15. **Штип:** (40) четрдесет постеља; опште одељење са 40 постеље;

16. Да се болница у Босилграду, због незнатног броја постеља инсталира као амбуланта, а да као болница престане функционисати.

У I № 20277

18. септембра 1930. год.
у Скопљу.

Бан
Вардарске Бановине,
Жив. А. Лазиф, с. р.

Наредба

На темељу § 34. закона о шумама од 21. децембра 1929. године Бан Вардарске Бановине прописује трајање попаше и жирења на територији Вардарске Бановине.

А. Попаша

1) Летња попаша траје од 1 априла до 30 септембра у години; и

2) Зимска попаша траје од 1 октомбра до 31. марта наредне године.

Б. Жирење

Жирење траје од 1. септембра једне до 31 марта наредне године.

Бан може продужити рокове летње попаше и жирења на образложени предлог надлежних шумарских власти.

Ова наредба ступа на снагу 1. октобра 1930. године.

III. Бр. 42430
26-IX-1930. године
Скопље.

Бан
Жив. А. Лазиф

Набавка челичне касе

У економату Бановинске Болнице у Битољу одржаће се на дан 23. октомбра у 11 часова пре подне друга офертална лицитација за набавку челичне касе, заштићене од ватре.

Предрачунска сума 11 000 динара,

Услови и све законске прописе заинтересована лица могу видети сваког дана у канцеларији економата Болнице.

Кауција се полаже пре лицитације као и на дан лицитације до 10 часова пре подне на каси ове Болнице.

Позивају се заинтересована лица да одређеног дана доставе своје понуде у прописно затвореним ковертима до 10 часова пре подне и истим приложе сва документа која се траже ст. 6 чл. 13 Правилника за извршење одредаба из одељка „В“ — Уговори и Набавке Закона о Државном Рачуноводству по прописној форми.

Из канцеларије Бановинске Болнице у Битољу Бр. 4411 од 24. IX-1930 године, 1—3

Продаја грожђа

Према решењу начелника среза Подримског Бр. 10302 од 24. септембра 1930 г. одржаће се јавна усмена лицитација на дан 9 октомбра 1930 год, и продаваће се извесна количина произведеног грожђа у воћном расаднику, среза подримског од 700—1000 кгр.

Лицитација ће се одржати пред зградом у самом расаднику Ораховац—Брњача.

Позивају се лицитанти да означеног дана дођу на ову продају и лицитирају.

Продаја ће се извршити за готов новац, и по свршеној лицитацији купац одмах полаже излицитирану цену, а поменуто грожђе прима одмах у својину.

Лицитанти полажу 5% на име кауције.

Лицитација почиње у 8 часова пре подне и траје до 5 часова по подне.

Из канцеларије Начелника среза Подримског у Ораховцу бр. 10302 од 24 септембра 1930 године.

Оглас

На основу решења Начелника Среза Подримског Бр. 10.303 од 24 септембра 1930. године на дан 9 октобра 1930. године у канцеларији Начелника среза Подримског, пољопривредног одељења у Ораховцу, обавиће се лицитација усменим надметањем за набавку ниже означеног материјала за потребе расадника среза подримског и то:

1. 250. комада бандера за матичњак америчке лозе.

2. 400. жице глатке гланциране; и

3. 5500. комада коља разне величине.

Означени материјал од стране најповољни-

јег понуђача има се излиферовати за 20 дана од дана саопштења решења о уступању означене набавке франко расадник.

Сви лицитанти пре почетка лицитације полажу на име кауције 5% од приближне вредности материјала.

Ближи услови за поменути материјал могу се видети сваког дана у канцеларију пољопривредног референта среза подримског за време канцеларијског рада.

Позивају се заинтересована лица, да означеног дана дођу и лицитирају. Лицитација почиње у 8 часова пре подне а траје до 5 часа по подне.

Из канцеларије Начелника среза Подримског у Ораховцу Бр. 10303 од 24. септембра 1930. год. 1—1

Оглас

о продаји 600 комада букових стабала у државној шуми „Петровој Гори“ — Шумске Управе у Лесковцу

Према решењу Господина Министра Шума и Рудника Бр. 22513/30, г. Закона о Државном рачуноводству одржати ће се на дан 5 новембра у 11 часова у канцеларији Шумске управе у Лесковцу јавна усмена лицитација за продају 600 комада букових стабала у државној шуми „Петрова Гора“ Шумске управе у Лесковцу.

Кубни садржај изнаша око 1314 м³ са око 50 од сто грађе.

Почетна надметачна цена динара 26.832.

Рок сече и извоза годину дана од дана одобрења. Плаћање у три рате.

Сваки лицитант пре започетог надметања има поднети одређеној комисији реверс о уплаћеној кауцији, уверење о плаћеном порезу за текуће тромесечје, уверење о надметачкој способности те писмену изјаву да су му услови лицитације познати и да исте прихваћа.

Кауција се полаже на каси Шумске управе у Лесковцу до 10 часова дана лицитације, те изнаша за држављане Краљевине Југославије динаре 1500 а за остале стране динара 3000.

Купац плаћа сем понуђене цене 6 од сто у фонд за пошумљавање, све друге таксе које важе на дан лицитације те трошкове овог огласа.

Детаљни услови могу се видети за време уредовних часова код шумске управе у Лесковцу, и шаљу се на захтев по наплати таксе од динара 50.

Из канцеларије Шумске управе у Лесковцу Ш.Бр. 2366 од 20-IX-1930 године. 2—3

Бановинска болница у Врању

Набавка животних намирница

На основу чл. 82—105 закона о државном рачуноводству, чл. 13 и 24 Правилника за извршење одредаба из одељка „Б“ истог закона наређења Господина министра социјалне политике и народног здравља О.Бр. 8220/29 г. као и овлашћења Господина бана вардарске бановине VII № 13520/30, Управа бановинске болнице у Врању, одржаће на дан 8. октобра у канцеларији свога економата, 1 усмену јавну лицитацију за следеће животне намирнице:

- 1) за бели и црни хлеб у вредности д. 10.000
- 2) „ слатко, кисело млеко, сир у вредн. „ 17.000
- 3) „ месо говеђе и телеће у вредн. „ 11.000
- 4) бакалук живот. намирница у вредн. „ 7.200
- 5) „ потрош. мат. у вредн. „ 3.500
- 6) „ вариво, воће и поврћа у вредн. „ 5.300

Све наведене артикле болница ће лицитирати за време: новембар 1930 и јануар и фебруар 1931. год.

Кауција се полаже на каси болничкој сваког дана, по објави лицитације, или на сам дан лицитације комисији, која износи за наше поданике 5% од целокупне вредности предмета, који се лицитира, а за стране поданике 10%.

Накнадне се понуде неће ни од кога примати.

Почетак лицитације у 11 часова и трајаће све док се не заврши. Лицитираће се од 1 кгр. односно комад.

Ближи се услови могу видети сваког дана у канцеларији економата болнице.

Из канцеларије Бановинске болнице у Врању Бр. 2434 од 3 септембра 1930 године.

Конкурс

за пољопривредне чиновнике Вардарске Бановине

На основу решења Господина Бана Вардарске Бановине III Бр. 41.008 од 17. септембра 1930. год. расписује се конкурс за следећа места бановинских пољопривредних чиновника и то:

- 1) једног директора пољопривредне школе
- 2) једног суплента пољопривредне школе
- 3) једног приправника-асистента пољопривредне станице
- 4) једног управника лозног расадника
- 5) четири среска пољопривредна референта
- 6) три васпитача пољопривредних школа
- 7) осам помоћника-дневничара-пољопривредних референата.

За директора пољопривредне школе тражи се пољопривредни факултет, положени професорски испит и најмање 8 година наставничке службе.

За чиновника под тачксм 2, 3, 4 и 5 тражи се такође факултетска спрема, односно ква-

лификације по чл. 7. Закона о унапређењу пољопривреде.

За васпитаче пољопривредних школа тражи се средња пољопривредна школа или учитељска.

За помоћнике-дневничаре тражи се свршена нижа пољопривредна школа

Молбе прописно таксирани доставити најдаље до 10. октобра 1930. год. Пољопривредном одељењу Банске Управе Вардар. Бановине.

Од стране Краљевске Банске Управе Вардарске Бановине III. Пољопривредног одељења III. Бр. 41008 од 17. IX. 1930. године.

Радно време у надлештвима

Према одлуци г. Бана Вардарске бановине, I. Бр. 19426 од 28. септембра ове године, радно време ће бити од 1. октобра ове год. у свима бановинским и државним надлештвима сваког радног дана од 8 до 12 и по и од 15 и по до 18 часова, а суботом од 8 до 14 часова, о чему се извештавају све бановинске и државне установе ради управљања.

Берба винограда

Како се код нас у неким местима одомаћила пракса да се виногради беру и пре времена, чиме се наноси осетна штета народу дотичних предела, то овде скрећемо пажњу на члан 26. *Правилника* за извршење закона о вину, који гласи:

Дозвола за почетак бербе. Бербу грожђа за јело по § 8 закона о вину дозвољено је вршити у време, кад која сорта буде зрела. Општа берба грожђа за справљање вина не сме се вршити пре рока који утврде општинске власти у споразуму са најближим за то овлашћеним стручним државним или самоуправним пољопривредним органима.

Виноградарима, који имају разне сорте грожђа, општинска власт може дати дозволу за почетак бербе и пре почетка опште бербе и то само за разне винске сорте, а у споразуму са виноградарима и о томе одмах по доношењу одлуке известити надлежног државног контролног органа.

Изгубљено сведочанство

Недавно сам изгубио сведочанство трећег разреда Мушке Гимназије у Скопљу, те га овим оглашујем за неважеће.

3—3

Радован Нинковић

НЕСЛУЖБЕНИ ДЕО

Шта треба сваки човек да зна о маларији

Како треба схватити проблем маларије и како га треба решити

Као и у свим маларичним земљама тако и у нашој, светски рат је јако погоршао стање маларије, која се је разним трупима разнела по свим крајевима наше државе. Како је претила опасност да се маларија укорени и у крајевима који пре рата нису знали шта је то маларија, то је наша држава одмах после рата међу првима у Европи предузела озбиљне мере, да се ширење ове болести заустави а затим да се у границама могућности искорени и у оним крајевима који су од раније јако патили од маларије.

И тако Министарство Народног Здравља од 1921. до 1928. године створило је само у Вардарској Бановини преко 40 разних здравствених установа у којима сваки болесник може добити бесплатно лечење од маларије. Исто тако да не би сељаци губили радно време у доба најинтензивнијег рада и ишли до оближње станице на лечење за време маларичне сезоне то јест од 1. јуна па све до 1. октобра, све здравствене установе шаљу извежбано особље, које по утврђеном распореду иде од села до села делећи болесницима кинин за лечење

Све до 1928. године целокупна анти маларична акција падала је на терет државног буџета, и како је скоро целокупна сума предвиђена сузбијање маларије одлазиле за куповину кинина то се у овим крајевима на профиласку од маларије није могла обратити велика пажња, већ је борба била ограничена у већини случајева само на лечење болесника.

Од 1928. године, војни санитет суделује активно са хигијенским установама у анти маларичној акцији, стављајући извежбано људство за рад на сузбијању комараца са Париским Зеленилом у свима маларичним местима где има војске. Исто тако војска у свима маларичним градовима врши мале асанације земљишта која се састоје у чишћењу и прокопавању јазова, канала за дренажу, затрпавање бара и т. д. чиме отклањају важна легла комараца,

У Скопљу општински санитет учествује на антimalаричној акцији, помажући материјално и морално антimalаричну акцију.

Благодарећи помоћи Рокфелерове Фондације, већ друга година како се води успешна борба против комараца односно маларије у целом кривопаланачком крају.

Краљевско Банска Управа Вардарске Бановине, схватајући важност проблема маларије

у Бановини, предвидела је у буџету за 1930 годину суму од милион динара за набавку кинина, који је већ и набављен, тако да ће се из државног буџета из суме предвиђене за сузбијање маларије, моћи извести важни асанацијони радови, као и повећати акција на профилакси од маларије.

Закључак

1) Маларија је опште социјално зло, на чијем сузбијању, поред лекара, морају активно учествовати и инжињери и шумари и пољопривредници и т. д. Узалуд ће бити рад лекара ако инжињер ствара водене задруге само са техничке стране, занемарујући хигијенску страну и последице које могу из тога наступити. Узалуд ће пољопривреднику бити вода за наводњавање, када због маларије изгуби здравље, ит.д.

2) Да би сви грађани могли да суделују и да помогну антималярничку акцију, треба их претходно научити шта је то маларија, како се преноси и како се човек може од ње заштитити. Зато је потребна активна пропаганда помоћу плаката, брошура, предавања, филмова и т. д. За ову би се сврху могли лепо искористити наши учитељи који би се претходно упутили на један специјални течај о маларији, и т. д.

3) У свима маларичним центрима, требало би образовати антималярничку комисију од претставника грађанског, војног и општинског санитета, која би имала за дужност предлагање потребних мера за сузбијање маларије као и о старању да се предложене мере и извршују.

4) Требало би што пре донети правилник у снази закона о сузбијању маларије и на тај начин решити питање наводњавања, а нарочито пиринчана, које су врло важне за ширење маларије.

5) Ако се из материјалних разлога не може приступити извођењу великих асанација земљишта, могу се бар свуда изводити мале асанације уз припомоћ војске, као што је то учињено а и чини се сада на више места.

6) Уз мале асанације треба увести и облигатан рад са Париским Зеленилом у свим оним местима за која потврди антималярничка комисија да се овим сретством могу заштитити од маларије.

7) Лечење болесника то јест борба против маларичног паразита мора се још више појачати тако да се што више смањи број паразитиноша и на тај начин умањи могућност инфицирање комараца и т. д.

8) Све државне зграде као касарне, железничке станице и куће, школе и т. д. морале би се заштитити металним мрежама од комараца и приморати дотично људство да за време ноћи спава у овим заштићеним зградама.

Борба против маларије је тешка и спора, али је наша дужност да се свим средствима која нам стоје на расположењу боримо против

овог зла, које нам омета правилан економски и културни развитак.

Др Чедомир Симић
шеф маларичног одељења Хигијенског Завода у Скопљу.

Величина Југословенства

У последње време сведоци смо једног националног одушевљења, које се живо манифестује сваком приликом. Једнодушност у погледу одушевљења приликом Рођен-дана Престолонаследника, једнодушан осећај приликом свечаности због промене застава и дочекивање нових, јединодушна народна жалост због стрељања од фашиста у Трсту четири Југословена.

Цео Југословенски народ дише једним дахом, осећа један јединити национални талас. Под заставом Југословенства припио се цео народ. Државна идеја победила је снажно и постала живот, крв народа, његов пулс, његов дах.

Кроз пространа поља, шуме и брда чује се једна песма, осећа се једна Мисао — Краљу; из милиона грла широм целе земље чује се снажна химна — Отаџбини. Нашо се један израз, један поклич — један јединити. Народ хоће ширину, а не уски појам, хоће снагу — неће слабост.

На крајњем западу државе, на обали сињег Јадрана, у лепоме граду Шибенику, „ту јабуку на Приморју“, био је ових дана конгрес православног свештенства. Видео сам и ту снагу државне идеологије, осетио сам одушевљену оданост Јединству. Колико се цени то Јединство, та Слобода! Ми одавде слабо можемо то појмити, али приморац не дише другим плућима осим државним, ваздух његов то је Југословенство. Жар за њега освојио га је, мисао на њега прожела га. Он осећа темп државног живота и усхићен је, осећа величину државе у Јединству и воли је као сву своју срећу.

У држави у којој нема потлачених и потиштених, привилегованих и безправних, где место рођења не утиче на развој човека, где ускогрудни племенски шовинисам као зла рана отпада а остаје широки национализам, где се племенска застава свија а свугде се вија Југословенска — ту мора бити величине. Ту величину после 6. јануара осећа цео тринајестомиллиони народ.

Станко Тошовић,
свешт.

Корисне поуке

Услови за здравље стоке и живине

Многи сматрају, да стока и живина треба да им буде здрава и напредна чак и онда, кад је не држе у реду и не негују добро. Ово је погрешно мишљење и ми ћемо изнети неколико важнијих правила за чување и негу стоке и живине. Храна, вода и ваздух морају да буду добри, здрави и чисти. Покварена нечиста и плеснива храна шкоде стоци исто онако, као и човеку и проузрокују катар, запалење црева и разне заразе.

Хладна вода изазива катар стомака и црева, а код бремене стоке, може да изазове и побачај.

Стаја треба да је сува, умерено топла, добро проветрева и светла. Чистоћа и нега коже је пола хране!

Младој стоци треба дати довољно кретања на слободи, да би им се ојачала плућа, срце, ноге и мишићи.

Краве музаре треба бар два сата дневно држати на сунцу, да би млеко било добро и здраво. Измузивање треба да је потпуно, т. ј. да се све млеко измузе. Недовољно измузивање виме даје све мање млека. Најбоље је млеко од паше и зелене хране.

Млада прасад страда од хладноће, а тражи топлоту. Хладна промајна боравишта са каменитим или бетонираним подом су праве гробнице за младу прасад.

За гуске је врло опасна хладноћа, Прозебле гуске имају излив из кљуна и нису корисне за држање. Овај назоб долази од влажног и хладног живинарника, или опет од сувише топлог живинарника, који их много разнежи.

Пловке много пате од врућине, а нарочито од јаког сунца. Када су живинарници загушљиви а дању немају хладовитих скровишта, свеже воде и зелене хране, пловчићи неће да једу, опусте крилца, из кљуна им тече суз и они угину.

Млади пилићи такође траже топлоту. Ако су на промаји или на влажном, каменитом и хладном преноћишту, брзо угину.

Чим се опази да се код стоке приближава порођај, треба пазити на мајку и спремити јој добру и свежу простирку. Ако је положај плода неправилан, треба одмах позвати марвеног лекара. Код кобиле и козе, одуговлачење порођаја може да буде врло опасно док за друге врсте стоке нема опасности, ако се на њега чека.

Пажња при употреби печурака

По шумама и пољима расту разноврсне печурке. Пољопривредници их радо скупљају и, ако их не знају лепо приредити као што се то ради у вароши, ипак их на разне начине приређују и једу. Сељак наш је врло обазрив према печуркама које не познаје што је врло умесно и ограничава се само на неколико.

И поред ове образивости дешавају се случајеви тровања од отровних печурака. Треба знати да нема спољних знакова, по којима би се могло познати која је печурка отровна, а која није. Боја, брадавице, укус, млеко, присуство разних инсеката нису знаци по којима би се то могло учинити, јер две различите печурке могу имати исте боје, па да једна буде отровна, а друга не.

Истина је, да се једна отровна печурка може учинити безопасном, па чак и она која проузрокује смрт за неколико минута. Становници Француских Пиринеја једу овакве печурке. Да се једна отровна печурка учини безопасном треба учинити следеће: печурке исећи у суд и прелити их сирћетом, измешати их, па их оставити да преноће. Сутра дан сирће избацити, друго додати и кроз један сат га опет избацити. За време кувања одбацити једанпут до два пута воду. Печурке овако постану без укусне. Ипак и ово треба избегавати.

И код хранљивих печурака обраћати пажњу на следеће: не узимати ни када црвљиве, старе, изломљене, које су почеле да се кваре и тако даље, јер су неукусне, а из разних узрока могу бити штетљиве. Брати их свакад треба кад је лепо време, а не по киши. Чувати се оних које у основи дршке имају као чинијцу као и оних на чијем шеширу има брадавица и сличних ожиљака.

Кад стоку треба хранити

За стоку је од нарочито велике важности да буде храњена на време и тачно у одређени час. Ако се ма колико, у погледу храњења стоке, одступи од уобичајеног реда то стоку узнемирава.

Најбоље је да се уведу три оброка дневно и то: први у пет сати изјутра, други у подне и трећи увече између пет и шест сати. Храну треба давати у мањим порцијама, да би сва положена храна била потрешена. Велике промене у храни треба избегавати. Со не треба избегавати, јер је врло корисна када се измеша са храном. Не треба је само давати ретко, а много. На једно грло треба дати до 30 грама дневно, а за младу стоку и мање. Коњу треба давати дневно 5 до 15 грама соли, свињама 10 до 20, а овци 5 до 10 и кози 10 до 15 грама соли.

Куга код живине

Од г-ђе Милке удове Чордашић, из Сремске Митровице добили смо писмо ове садржине:

„На овој страни било је забележено да се живина врло тешко лечи од куге јер готово по правилу увек подлеже болести. Пошто се бавим гајењем живине могла сам да констатујем да има лека и када се живина разболи од куге. Ја сам своју живину лечила држећи се овога:

Главно је да живина спава у затвореном али прозрачном простору. Живинарник се мо-

ра чистити свакога јутра. Места на којима живина спава свако јутро окречити. Живину треба пустити на пашу, а ако се нема онда им ваља набавити доста зелене траве. Живина радо једе хлеб натопљен водом; такав натопљен хлеб ваља измешати са сумпорним цветом па то дати живини. Ваља пазити да живина увек има и довољно свеже воде, а у ту воду коју треба да пије оболела живина ја сам увек метала комадић гвожђа и мало парче плавог камена. На овај начин сачувала сам све своје оболеле кокошке. Додајем да сам сва јаја које су оболеле кокошке снеле (прва 2—3 дана од обољења носиле су, па су онда престале да би наставиле да носе тек 10—14 дана после обољења) сва уништила.

Сумпорни цвет може се оболелој живини од куге давати и у мекињама натопљеним у воду или помешано са куваним кромпиром али никако са прекрупом. Запазила сам још да после болести живина радо једе салату“.

ПОЗОРИШТЕ

Чика Лебонар

— Драма у 4 чина од Жан Екар-а чији ће приказ бити у уторак 7. октобра 1930 г. —

Ретко која драма се задржала тако дуго на репертоару Молијерове куће у Паризу као „Чика Лебонар“. Прошле сезоне сна је сваког месеца била бар једном приказана публици франц. комедије са неумрлим Силвенем у насловној улози. За време управе Ф. Жемие-а, „Чика Лебонар“ је инсцениран, сезоне 1928-1929 у режији најславнијег француског редитеља, и задржао се целе године на репертоару Другог француског позоришта.

Преведена на многе језике културних народа, она је добро позната нашој позоришној публици од пре 8 година, када је последњи пут приказана. Емотивна по догађајима савремена, она ће још дуго пружати глуми широке могућности за уметничку реализацију њених интересантних личности. Преданим радом наших уметника, ова вечито модерна драма, биће ускоро-увежбана као премијера и приказана са пуно студија и лепота.

Насловну улогу игра доајен наших глумаца г. Пера Јовановић. Поред њега суделују г. г. М. Цимић, М. Живановић, М. Величковић, Т. Николић и г-ђе Д. Цимић, М. Подраски, Љ. Драгић, М. Ерцеговић и Н. Замфировић. Режију води г. Јосиф Срдановић.

Југословенски Гласник

Од првог октобра ове године почео је излазити у Београду нов дневни лист под горњим називом, чији је директор Михаило М. Живанчевић.

Први број овог добро уређеног листа има 12 страна са обилном садржином, те га зато најтоплије препоручујемо пажњи наших читалаца у земљи, у толико пре, што је овај дневник истакао заставу Југословенства.

Нова установа

Скопско друштво „Женски Покрет“ основало је ту скоро женску занатлијску школу, у којој је уписано око тридесет ученица са разних заната. Ово је прва таква школа у нашој бановини. Она ради недељом пре подне, а четвртком од 6 до 7 часова по подне у основној школи Цара Душана. Препоручујући топлој пажњи нашем грађанству, родитељима и занатлијама свих професија ову изванредно корисну школу, ми у исто време поздрављамо ову акцију наших вредних жена из Женског Покрета очекујући од ње пуно лепих и похвалних успеха на корист нашег народа.

Плац на продају

на најлепшем месту у Скопљу, одмах до Француско-Српске Банке, Величина 420 м². Цена повољна. За услове обратити се књижари В. Димитријевића или књижари М. Тодоровића.

2—

КЊИЖИЦА ЗА НАПЛАТУ ОПШТИНСКОГ ПРИРЕЗА

има на стоваришту

КЊИЖАРА

В. Димитријевића, Скопље

улица Краља Петра

ПО ЦЕНИ 3 ДИНАРА КОМАД. НА ВЕЋЕ КОЛИЧИНЕ 50% ПОПУСТ.

Власник Службеног Листа је Банска Управа Вардарске Бановине у Скопљу. — Уредник по овлашћењу Бан. Управе, Симић Стеван, директор гимназије у пензији Кеј Краља Александра 117 Штампарија и Књиговезница Василија Димитријевића — Скопље, Краља Петра — Телефон 182